לתלות: הירוק עקביא בן מהללאל מטמא:

ולית ליה לעקביא דמיה דמיה הרי כאן

ארבעה אב"א לית ליה ואב"א אית ליה מי לא

א"ר חנינא שחור אדום הוא אלא שלקה הכא

נמי מלקא הוא דלקי: וחכמים ממהרין: היינו

ת"ק איכא בינייהו לתלות: א"ר מאיר אם אינו

משמא משום כתם כו': א"ר יוחגן ירד ר"מ לְשׁישת עקביא בן מהללאל וטימא וה"ק להו

לרבנן נהי דהיכא דקא משכחת כתם ירוק

אמנא לא משמאיתו היכא דקחזיא דם ירוק

מגופה תממא אי הכי אם אינו מממא משום

כתם מטמא משום משקה משום רואה מבעיא

ליה אלא ה"ק להו נהי היכא דקא חזיא דם

ירוק מעיקרא לא מטמאיתו היכא דחזיא דם

אדום והדר חזיא דם ירוק תממא מידי דהוה

אמשקה זב וזבה ורבגן אידומיא דרוק מה רוק

שמתעגל ויוצא אף כל שמתעגל ויוצא לאפוקי

האי דאין מתעגל ויוצא אי הכי שפיר קאמרי

ליה רבנן לר' מאיר אלא ה"ק להו להוי כמשקה

להכשיר את הזרעים ורבגן בעי ידם חללים וליבא אי הכי שפיר קאמרי ליה רבגן לר' מאיר

אלא הכי קאמר להו יאלפוה בג"ש כתיב הכא

שלחיך פרדם רמונים וכתיב התם ³ושולח

מים על פני חוצות ורכנן אדם דן ק"ו מעצמו

יואין אדם דן ג"ש מעצמו: רבי יוםי אומר לא

כך וכו': היינו ת"ק יהא קמ"ל מאן ת"ק רבי

יוםי וכל האומר דבר בשם אומרו סמביא

גאולה לעולם: איזהו אדום כדם המכה: מאי

כדם המכה אמר רב יהודה אמר שמואל כדם

שור שחום ולימא כדם שחיםה אי אמר כדם

שחימה הוה אמינא ככולה שחימה קמ"ל כדם

המכה כתחילת הכאה של סכין עולא אמר

כדם צפור חיה איבעיא להו חיה לאפוקי שחום

או דלמא לאפוקי כחוש תיקו זעירי אמר רבי

חנינא כדם מאכולת של ראש מיתיבי ייהרגה

מאכולת הרי זה תולה בה מאי לאו דכוליה

גופה לא דראשה אמי ורדינאה א"ר אבהו כדם

אצבע קמנה של יד שנגפה וחייתה וחזרה

ונגפה ולא של כל אדם אלא של בחור שלא

נשא אשה ועד כמה עד בן עשרים מיתיבי

יתולה בבנה ובבעלה בשלמא בבנה משכחת

לה אלא בעלה היכי משכחת לה אמר ר"ג בר

יצחק כגון שנכנסה לחופה ולא נבעלה ר"נ

אמר יכדם הקזה מיתיבי יימעשה ותלה ר"מ

צב א מיי' פ"ח מהל' מטמחי משכב ומושב

הנכה ח: צג ב מיי' פ"ט מהל' איסורי ביאה הל' כג סמג לאוין

קים טוש"ע י"ד סי קל סעיף קים טוש"ע י"ד סי קל סעיף ז וסעיף כו: צד ג מי" שם הל' כד עוש"ע שם סעי יט:

ים:

א) [לקמן נו.], כ) עי' רשב"א ור"ן, ג) [פסחים סו.], ד) [חולין קד: ע"ש פירש"י ודוגמתו בשבת קג. כולה ר' יוסי ובחולין לד. ע"ש כריתות כג. ע"ש], ה) [חולין קד: מגילה טו. אבוח פ"א מ"אן, 1) [לקמן נח:], 1) [שס:], קשייה: כלותר או כל משקה, י) [בדף יד:], כ) [שייך למשנה דלעיל], () [ל"ל הגוזו פ"ט הי"ד], () [ל"ל לדם נדה],

תורה אור השלם

1. הָן עָם בְּלֶבִיא יָקוּם וְבַאֲרִי יִתְנַשָּׂא לֹא יִשְׁבַּב עָד יֹאכַל טֶרֶף וְדֵם חֲלֶלִים במדבר כג כד שתה: במובו כג פריק. 2. שְׁלֶחוּרְ פַּרְדֵּס רְמוֹנְים עם פְּרִי מְגָדִים בְּפָּרִים עם נְרְדִים: שיר השירים ד יג 3. הַבֹּתוֹ מָטִר עַל פְּנֵי אָרְץ. ושלח מים על פני חוצות: איוב ה י

הגהות הב"ח (ה) תום' ד"ה כתיב וכו' דלח

סבר לה כר"מ. נ"ב לעיל דף

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] תום' ד"ה לית ליה. נ"ב עי" רש"ל: ב] ר"ה כתיב הכא וכו' רס"ינ: בן ד"ה כתיב הכת וכרי
לבל דם ירוק שהוא טהור. נ"ב
ע" חידושי רמב"ן ורשב"א ור"ן
בזה: ג] בא"ד אבל בדם נדה
מדו. נ"ב ע" מכשירין פ"ו
משנה ו" ופ" הרמב"ם שם משנה די ופיי הנתבים עם ודו״ק: ד] בא״ד דאיכא קרא לקמן בחלב שמכשיר. נ״ב עיין פיי הר״ש במכשירין פ״ו משנה ח:

מוסף רש"י

אף כל שמתעגל ויוצא. מתאסף הרנה כאחד ואח"מ יולא, כגון רוק ומי רגלים ושכבת זרע (לקמן נו.). וכל האומר דבר בשם אומרו רואוכון בר'. והתנא שכח ולא הזכיר שמו בתחילה וחזר והזכיר במו (חוליו קד:).

לתלות. ת"ק סבר ה' דמים טמאין ודאי ואידך ספיקא ולב"ה טהורין ממש: היינו ת"ק. דאמר ה' דמים ותו לא: ירד ר' מאיר כו'. ומטמא דם ירוק משום נדה: אמנא. על בגדה: לא מטמאיסו. דכיון דירוק הוא מסתמא לאו מגופה אתא דלא שכיח ולא תלינן בה אלא היכא דחזיא

מנופה דם הוא: נהי דהיכא דחזיתיה דם ירוק מעיקרא לא מטמאיהו. משום רואה דלאו דם הוא והיינו משום כתם כלומר כשאר דם שכתמו טמא: מטמא משום משקה. כרוקה וכמי רגליה אם נוגעין בו אדם וכלים וטהרות באותו דם ירוק שראתה בימי נדותה שהיתה נדה מדם אדום ואמאי מטהריתו לגמרי: שמתעגל ויולה. שמתחקף תחלה ואח"כ יולא לאפוקי דם בין טמא בין טהור כשהוא בא נוטף ויולא רחשון רחשון: להוי כמשקה להכשיר ורעים. שחם יגע שרן בהן יטמח וחמחי מנוהריחו לנמרי: דם חללים ישמה. דם שהנפש יולאה בו קרוי משקה ולענין הכשר בעינן משקה כדכתיב (ויקרא יא) ואשר יבא עליו מים יטמא וכל משקה אשר ישתה כלומר אוכל ומשקהש אשר ישתה יבא על האוכל והכי מוהמינו לה בפסחים (דף טו.): אלפוה בג"ש. להכשיר את הזרעים: שלחיך. דם נדות השלוח מן האשה: פרדם רמונים. כפרדם זה שהוא נעול להשתמר כך בנות ישראל נועלות פתחיהן בימי נדותן מהיזקק לבעליהן עם פרי מגדים היינו בנים. וכתיב שילוח במים מה מים מכשירין אף דם נדות מכשיר: אין אדם דן ג"ש מעלמו. אא"כ קבלה מרבו הל"מ דדלמא קרא למילתא אחריתי אינטריך: שור. דמו אדום כדאמר בסדר יומא (דף נו:) האי חיור והאי סומק: דם שחיטה משתנה והולך: לפור היה. דם היולא מלפור חי ע"י מכה: או דלמא לאפוקי כחוש. והאי חיה לשון בריחה הוח: הרגה מחכולת. אשה הרואה כתם בבגדה אם הרגה מאכולת תולה בה. ואי קשיא הא שיעור כתם כגרים ועוד ומאכולת כולי האי לא הוי כדאמר בפירקיןי בעינן כגרים ועוד לאפוקי מדם מאכולת לא קשיא ההיא לר׳ חנינא בן אנטיגנוס הא לרבנן בפרק הרואה כתם (לקמן דף נח:) דלא בעי האי שיעור: מאי לאו מאכולת דכולה גופה. אלמא כל מאכולת דומה לדם נדות ואת אמרת דם מאכולת של ראש הוא דדמי לדם נדות אבל דשאר הגוף לא: אמי ורדינאה. נאה כורד ובגיטין (דף מא.) קרי ליה אמי שפיר נאה. ל"א ורדינאה מקום הוא ששמו ורדינה בעירובין (דף מט.): חולה. כתמה: בכנה ובבעלה. אם יש בהן מכה שמא נטף עליה כששוכבין יחד.

אלמא דם בנה ובעלה דומה לדם נדות: בשלמה בנה משכחת לה. שלה נשה: הלה בעלה. הה נשוי הוא: רב נחמן. אמתני׳ קאי: וחלה רבי מאיר. כתס: בהילור

בקילור

סבר לה (ה) כרבי מאיר דדם נעכר כו' לכך נראה דה"פ התם לא אם אמרת בחלב האשה שמכשיר כו' כלומר כיון דודאיכא קרא לקמן בחלב שמכשיר לכל הפחות לרצון דין הוא שיכשיר גם שלא לרצון כיון דחזינן

גבי אשה בשום מקום דמכשיר שלא לרצון כמו דם מגפתה אבל בהמה אע"ג דחלבה מכשיר לרצון מותפחח את נאד החלב בשביל כך לא תכשיר שלא לרצון כיון דלא אשכחן בבהמה מידי דמכשיר שלא לרצון שדם מגפתה טהור אמר להם מחמיר אני בחלב יותר מבדם שהחולב לרפואה כו׳ כלומר חלב דמכשיר לאו בחומרא דדם מגפתה חליא מילחא שהרי מקיז לרפואה טהור דהיינו לרצון ולא אמרינן כשם שחלבה לרצון טמא כך דמה לרפואה טמא אלא ודאי חלב האשה דמטמא משום דמשקה גמור הוא וכ״ש חלב בהמה דליהוי טפי משקה דמיוחד לקטנים ולגדולים אמרו לו סלי זימים וענבים יוכיחו דמיוחדים לקטנים ולגדולים ושלא לרצון טהור והשתא לא קשה מדם הנדה דפשיטא דלא הוי בכלל דם חללים ולקמן בעו"ה נפרש דקראי דפרק דם הנדה אסמכתא בעלמא נינהו:

י הירוק עקביא בן מהללאל מממא. האי ירוק היינו כאתרוג ולא רוק ככרתי דאין זה נוטה לאדמומית וסתם ירוק כן הוא כדאמר בלולב הגזול (סוכה דף לד: ושם) ירוק ככרתי מכלל דסתם ירוק לאו הכי הוא: אולית דיה. פירוש לית ליה ד׳ דווקא אלא נפקא ליה

החמישי מקרא אחרינא: ירד רבי מאיר לשיטת עקביא בן מהללאל וטימא. תימה והא לקמן בפ׳ בנות כותים (לג.) גבי כותי מטמא משכב התחתון . כעליון מפרש ר' מאיר לפי שמשלימות דם אדום לדם ירוק אלמא אית ליה דטהור ונראה דהכא מיירי מדרבנן וכן מוכח מדקאמר נהי דכי משכחת כתם אמנא לא מטמא היכי דחזיא ירוק מגופה תטמא ויש לדחות דלעולם כי חזיא מגופה מטמא מדאורייתא ומ"מ כי משכחת אמנא לא מטמא דאין רגילות לנאת דם ירוה מגופה ויש לתלות דמעלמא אתא או שמא דם ירוק לאו דווהא נהט אלא כלומר דם שהוא טהור לכ"ע משלימות לדם אדום אי נמי עיקר טעמא דר"מ כטעמא אחרינא דהאמר יום שפוסקת בו סופרת למנין שבעה

וטעמא קמא נקט לרבנן: בתיב הכא שלחיך פרדם. וא״מ ה"מ דם שהאשה טמאה בו כדמשמע קרא כפרדם שהוא נעול כך בנות ישראל נועלות פתחיהן מליזקק לבעליהן בימי נדותן בואבל דם ירוק שהוא טהור לא ותו דמשמע דלא פליגי אלא בדם ירוק באבל בדם נדה מודו כ״ע דמכשיר וכיון דרבנן לית להו ג"ש דם נדה מנא להו וי"ל דדם נדה נפקא להו בתוספתא דשבת פ' 0 (הזורק) דקתני מנין מי לדם שהוא משקה נאמר כאן וטהרה ממקור דמיה ונאמר להלן ביום ההוא יהיה מקור נפתח לבית דוד וליושבי ירושלם לחטחת ולנדה ויש לתמוה דהכא משמע דלכ"ע דם הנדה לא הוה בכלל דם חללים ובשבת פרק חבית (דף קמג:) משמע דחלב האשה טמא משום דם מגפתה דקתני לא אם אמרת בחלב האשה שמכשיר שלא לרצון שכן דם מגפתה מכשיר ומפרש רש"י דחלב היה דם תחלה כדאמרינן (לעיל דף ט.) דם נעכר ונעשה חלב והכא אמרינן דאפי׳ דם נדה לא הוי בכלל דם חללים כ״ש חלב ודוחק לומר דחלב בא מעיקר דם שבגוף כמו דם מגפתה אבל דם נדה לא ומיהו בלאו הכי קשה התם דמאי קמהדר להו רבי עקיבא לרבנן מחמיר אני בחלב מבדם שהחולב לרפואה טמא ומקיז לרפואה טהור ועוד למה לי קרא בפ׳ דם הנדה (לקמן נה:) דחלב האשה חשיב משקה מדכתיב ותפתח את נאד החלב ותשקהו תיפוק ליה מטעמא דדם נעכר ונעשה חלב ומיהו סוגיא דלקמן איכא למימר דלא

צה ד מיי׳ שם פ״ה הלכה ח:

תום' הרא"ש הירוק עקביא בן מהללאל מטמא.

משמע דסתם ירוק הוא צבע הדומה לחלמון של ביצה או לזהב שנוטה למראה אדמומית. וכן משמע באלו . טרפות גבי מראות הריאה טרפות גבי מראות הריאה דקאמר ככשותא וכמוריקה וכביצה טריפה אלא ירוקה דכשרה היכי דמי ככרתי ובפ׳ לולב נמי אמרינן ירוק . ככרתי מכלל דסתם ירוק לא . הוי ככרתי ואמרי*י רר"ר* גרי היי ככותי אמויי בבייו גבי וירק את חניכיו שהוריקן בזהב. וכה״א ואברותיה בירקרק חרוץ אלמא סתם ירוק הוא צבע הנוטה . לאדמימות כזהב: **ירד** ר״מ לאו מימות כוהב: ידידים לשיטתו של עקביא בן מהללאל וטימא. ותימה והא אמרינן לקמן בפ׳ בנות כותים גבי כותים מטמאין . משכב תחתון כעליון ומפ׳ קסבר דדם ירוק טהור הוא. וי״ל דמדרבנן איירי הכא: בתיב הכא שלחיך פרדס רמונים. פרש"י שלחיך דם נדות שהאשה שולחת מגופה פרדס רמונים כפרדס מגופה פרדס רמונים כפרדס הזה שהוא נעול מליכנס בו כד הז נועלות פתחיהז בימי כך הן נועלות פתחיהן בימי נדותן מליזקק לבעליהן וקשה דא"כ היכי יליף מהכא דם ירוק שהוא מכשיר כיון דקראי איירי בדם נדות שהאשה טמאה בו. וע״ק דמשמע דלא בו. וע"ק ומשמע זרא פליגי אלא בדם ירוק אבל דם נדה מודו כ"ע דמכשר וכיון דרבנן לית להו ג"ש דם נדה מנא להו. וי"ל דדם נדות מקרא אחרינא נפקא בתוספתא דשבת מג"ש דמקור מקור דתניא התם בפ' הבונה מנין לדם נדה שהוא משקה . וטהרה ממקור דמיה ואומר וטהדה ממקור דמיה ואומר ביום ההוא יהיה מקור נפתח לבית דוד וליושבי ירושלם לחטאת ולנדה וסבירא ליה לר׳ מאיר דהאי שלחיך אם אינו ענין לדם נדות דנפקא ממקור מקור תנהו ענין לדם ירוק: מאי לאו דכולי גופא. יש שרוצין לדקדק דבזמן הזה דאין אנו בקיאין במראה דמים אין לנו לתלות אפי' עברה בשוק של טבחים ולא בשום בשוק של טבור מדיל בו כיון דבר שיכולה לתלות בו כיון דאם היינו בקיאין הוו מכירין שאינו דומה לו . כדמשמע הכא שאינה תולה בדם מאכולת דכולי גופא בום מאכולו זכולי גופא משום דלא דמי. וליתא דהא אמרינן לקמן עברה בשוק של טבחים הרי זו תולה ולא קאמר תראה לחכם אלא היא עצמה תולה וסתם היא עצמה תולה ומתם אשה אינה בקיאה בדמים והכא מיירי בחכם הבקי במראה דמים אבל בזמן הזה שאין אנו בקיאין תולה בכל מה שיכולה לתלות וכן

:עמא דבר